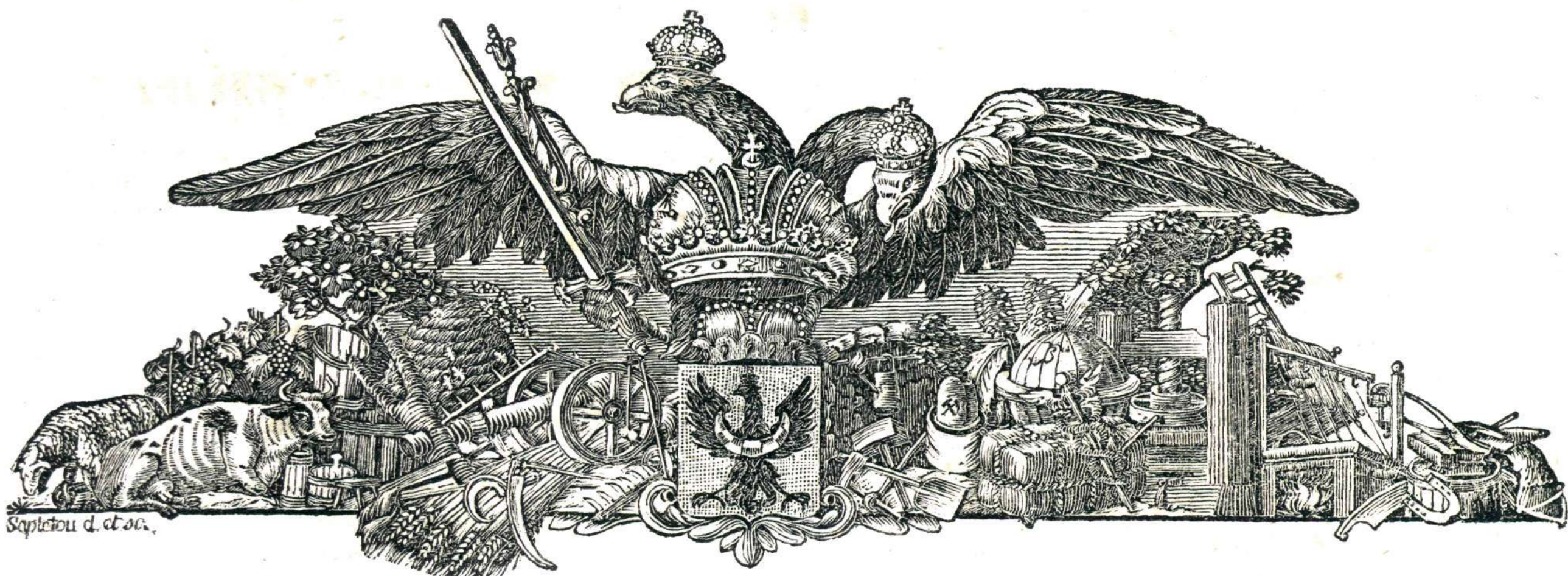

Kmetijske in rokodelske novize.

Na svetlobo dane od z. k. kmetijske drushbe.

N° 9.

V frédo 30. vélikiga serpana.

1843.

 Te novize pridejo vsako frédo na dvéh zhetertnih listih v Ljubljani na svitlo. Plazhujejo se v pisarnizi z. k. kmetijske drushbe v listi 195 v Šalendrovi ulizi bliso Brega; sa Ljubljano in sa tiste, ki jih ne dobivajo po pófhti, sa zélo leto s 2 fl., — sa pol leta s 1 fl.; prejmljejo se pa pri natiskovavzu na Bregu Nr. 190. Po poshti veljajo sa zelo leto 2 fl. 30 kr., — sa pol leta 1 fl. 15 kr. Po vsih z. k. poshtah se snajo dobiti.

Od shkodlivosti majnih kebrov ino kebrovih zhervov, tudi fredstev, s katermi bi se snalo njih pomnoshenje vbraniti. *)

Snano je splòh, de li vsako tretje je kebrovo leto, snano je, de v kebrovim leti hraft, skóstanj, oreh ino druge drevesa bliso do kerstnika gole ostanejo, ino malo ali zlo nizh sadù ne donesó. Gladova mnoshza kebrov je vse odgnano pérjizhe proti posherla; drevju ne li sa tisto, ampak she sa nasledno leto veliko shkode strila. S' koga ali zhesa pa pridejo ti keбри? Is belih zhervov, ki imajo rufo glavo, se is jajzhkov od kebrov v semljo naleshenih svalijo, dve leti v semlji od kuren shita, trave, slasti od kromperja preredijo, ino spomlad tretiga leta v kebre spremínèni na svitlobo perlesejo.

V suhih letah ino simah, ki tla ne smersnejo, slasti v lesnih krajih sturijo velko, v mokrih letah ino hudih simah malo shkode, svunaj krompirja, na kateriga so slasti gladovi.

S' kom bi se snalo te shkode obvarvati? Narhujshi sovrashniki zhervov ino kebrov so vrane. Kakor vidjo oratarje semljo obrazhat, kuj perletijo poberat zherve, ino zhištiti nivo od tih navarnih sovrashnikov.

Satorej kmetvauz ne bodi jim sovrashnik, zhe fi od perhranjene fruge kaj maliga polastijo.

Koder so vrane možno saterte, se morejo zhloveshke roke njih dela lotiti; ampak kako? Zherve pobirat bi vtegnilo biti pre kasno. Pravijo, de se v jame jesenu skopane ino s gorkim gnojam napolnene po simi — enako bramorjam — sberajo, ino na sneg, ali tudi mras rasmetani poginejo. Skushna ni teshka, gnoj na grunti ni od shkode, zhe tudi zhervov ne sklizhe.

Loshi je kebre loviti ino satreti, preden naprejšno salego snèsejo. To se godi slasti po dolemskim (?), kodar imajo med horshtmi nive, vezhi del od krompirja shivijo, ino narbolj shkodo kebroviga zherva sposnajo.

S' nabranih kebrov se sna eno mašt sa kola masat dobiti. Zhe se vsame dva velika lonza (piskra), vezhiga se do verha sakople v tla prasniga majnshiga se napolne s' keбри, pokrije s' tako gošto drateno mreshzo, de keбри skosi ne morejo, ino se ga navesne verh prasniga. Nato se napravi vogin okoli, katere kebre vmori ino jim mašt v spodni lonz slezhe.

Kdor koli kako drugo skusheno fredstvo vej kebre ali zherve sdalno satirati, je naproshten naprejšhnimu posnemanji ga na snanje dati.

Dr. Orel.

Ilirске deshele nekadaj in fedaj.

(Konez.)

To so bili shaloštni in grenki zhafi sa nashe kráje; komaj je ena nesrezha odsihla, je vshe druga

*) Opomniti se mora, *de je beseda sa besedo prizhijózh spisek tako natishen, kakor fmo ga spisaniga prejeli.

Uzhrednistvo.